Poświąteczne wydanie popołudniowe

Adresas: Vilnius, Vysk. Matulevičiaus g-vė 4
Adres: Wilno, ul. Biskupa Matulewicza 4
Redakcja, tel. 79, przyjmuje od godz. 11 do 14-ej.
Administracja, tel. 99, czynna od godz. 9—20 bez przerwy

Sobota, 17 Lutego 1940 r.

„VILNIAUS KURJERIS"

Cena 10 centów

Prenumerata miesięczna z przesyłką pocztową lub dostawa do domu — 3 lt. 50 cnt. Zagranicą 6 lt.

KURJER WILENSKI

Finowie odparli ataki

na wszystkich odcinkach walki

HELSINKI (Elta). We czwartek ogłoszony komunikat naczelnego dowództwa fińskiego podaje, iż w przesmyku Karelskim we środę nieprzyjaciel atakował na coraz to większych odcinkach. Próba przejścia sowieckich oddziałów przez lód przy Suomulahti została udaremniona. Na odcinku Summy i na obu flankach tego odcinka, Finnowie także odparli wszystkie ataki rosyjskie. Podczas ataku przy jeziorze Muola nieprzyjaciel stracił około tysiąca żołnierzy i 13 czołgów. Między Muola i rzeką Vuoksi Finowie odparli szereg ataków oddziałów armii sowieckiej. Finowie zdobyli dwa czołgi, które natychmiast zostały użyte w ataku przeciwko Rosjanom.

We środę w ciągu dnia odbywały się ciężkie walki przy Taipale. Finom udało się odepzeć wszystkie silne ataki. Jak obliczają, Rosjanie na tym terytorium utracili około 2.500 żołnierzy.

Na północo wschód od jeziora Ładogi, oddziały armii sowieckiej kilkakrotnie atakowały, jednak i tam zostały odparte. Rosjanie utracili jedną grupę żołnierzy i zostało zniszczonych 100 sań rosyjskich. Pod Kuhm, gdzie Finowie rozproszyli kilka oddzielnych grup nieprzyjaciela, Rosjanie stracili około 500 ludzi. Finowie zabrali tu dużo broni. Na innych odcinkach frontu nie wydarzyło się nic szczególnego. Fińskie baterie nadbrzeżne pomyślnie przyczyniły się do walk w przesmyku Karelskim. We środę samoloty fińskie odbywały pomyślne walki z samolotami Zw. Sowieckiego i bombardowały zgrupowaną armię rosyjską.

Lotnictwo sowieckie bombardowało Viipuri i Willmanstrand, a także inne miejscowości wewnątrz kraju. Na skutek bombardowań, ofiar w ludziach nie było. We środę strącono 16 samolotów rosyjskich. Kilka samolotów sowieckich odbyło walki między sobą i podczas tych walk jeden samolot został strącony.

Spadł on poza liniami fińskimi. Uważają, iż było straconych jeszcze więcej samolotów sowieckich.

We czwartek popołudniu w Helsinkach został ogłoszony alarm przeciwlotniczy. Na bardzo znacznej wysokości zauważono 18 samolotów sowieckich. Jeszcze nie wiadomo, czy samoloty te zrzuciły bomby.

W rejonie Summy

HELSINKI (Elta). Jak Reuter donosi, wieczorem w dniu 15 lutego w Helsinkach potwierdzone zostały wiadomości, iż wojska fińskie na skutek wielkiej bardzo akcji armii sowieckiej w przesmyku Karelskim wycofane zostały z pierwszych pozycyj liniowych w szeregu miejscach w rejonie Summy.

Nowy rozkaz mobilizacyjny w Finlandii

HELSINKI (Elta). DNB komunikuje, iż w dniu 14 lutego w Finlandii rozplakatowano ogłoszenie wzywające mężczyzn urodzonych w r. 1897 do stawienia się do wojska w dniu 20 lutego. W ten sposób w Finlandii powołano już do wojska 23 roczniki.

Sportu nie zaniechano

Onegdaj w Oslo odbyły się zawody hokejowe pomiędzy drużyną norweską i fińską zakończone zwycięstwem Finów w stosunku 2:1. Zawody przyniosły 75.000 koron zysku, który będzie przeznaczony na pomoc Finlandii.

Zgon J. E. X. Biskupa Michalkiewicza

Dnia 16 lutego r. b. o godz. 16,10 zmarł J. E. Ks. Biskup Kazimierz-Mikołaj Michalkiewicz, Biskup Sufragan Wileński, Prałat-Dziekan Kapituły Metropolitalnej i długoletni Administrator archidiecezji wileńskiej.

Życiorys Ś. p. biskupa Michalkiewicza zamieścimy w jutrzejszym wydaniu.

Niemcy wobec interwencji Anglii na Bliskim Wschodzie

BERLIN (Elta). „Deutsche Diplomatische Politische Korrespondenz" w komentarzu w sprawie przybycia do Egiptu wojsk z Nowej Zelandii między innymi zaznacza, że Anglia fakt ten wykorzystuje jako bodziec dla polityki rozszerzenia wojny. Według pisma niemieckiego, wojska zelandzkie w wielkiej wojnie użyte zostały przeciw o Europie południowo-wschodnie. „Politische Korrespondenz" stwierdza, iż prasa angielska komentuje przybycie wojska zelandzkiego i jego przygotowanie do wzięcia udziału w wojnie po stronie angielskiej, wiążąc fakt ten z sojuszem angielsko tureckim i gwarancjami udzielonymi Grecji i Rumunii.

W komentarzach angielskich nie ma już mowy o obronie, lecz jest podkreślanie prowokacyjnego stanowiska państw bałkańskich. Prasa angielska wspomina o możliwości drugiego frontu na bliskim wschodzie przeciwko Niemcom. Przy tej okazji pisma angielskie piszą również i o niebezpieczeństwie ze strony Niemiec, o gromadzeniu armii niemieckiej w rejonach naftowych Galicji i koło Lwowa, o niemieckich inżynierach i technikach, wysłanych do Rosji Sowieckiej dla budowy umocnień przy Odessie i wzdłuż Dniestru. „Diplomatische Korrespondenz" oświadcza, iż chociaż „ta różnobarwna zebrana armia angielska" nikogo nie przeraża, jednak koncentracja armii pozwala innym państwom stwierdzić skąd grozi niebezpieczeństwo.

Pismo niemieckie twierdzi, iż państwa zachodnie prawie codziennie próbują na północy jeszcze zaognić wojnę i skompromitować niebiorących w niej udziału w ten sposób, aby wojna rozszerzyła się automatycznie. Na zakończenie pismo niemieckie oświadcza, iż Niemcy ani jednego dnia wojny nie pozostawiają nie wykorzystując i nie organizując wszystkiego, co jest potrzebne dla przygotowania armii i dla zapewnienia egzystencji narodu.

„Zda się, iż państwa zachodnie nie chcą pogodzić się z tym, co jest konieczne, niewykorzystując tak jak poprzednio Polskę, jeszcze i innych narodów".

Gratulacje Sowietów

MOSKWA. (Elta). Z okazji Święta 22 rocznicy Niepodległości Litwy, przewodniczący prezydium najwyższej rady sowieckiej Kalinin, przesłał prezydentowi republiki litewskiej depeszę gratulacyjną. Przewodniczący rady komisarzy ludowych i komisarz spraw zagranicznych Mołotow w tym samym czasie przesłał depeszę gratulacyjną ministrowi spraw zagranicznych Litwy J. Urbšysowi.

W jakim celu ambas. USA Steinhart bawił w Rydze i Tallinie

TALLIN (Elta). Według wiadomości DNB ambasador St. Zjednoczonych w Moskwie Steinhart przebywał przez dwa dni w Tallinie. Przybył on z Rygi wraz z posłem Ameryki w Estonii i w Łotwie Vilejem. We środę wieczorem ambasador Steinhart z Tallinu wyjechał do Moskwy. Jak agencja zaznacza, wizyta ambasadora Steinharta miała charakter ściśle prywatny. Ambasador Steinhart nie miał żadnej misji politycznej. W Rydze i Tallinie nie przeprowadzał on żadnych rozmów z oficjalnymi osobistościami

Sowiety zakupują pszenicę w U. S. A.

CHICAGO (Elta) Jak podają tutejsi eksporterzy, Zw. Sowiecki zakupił w St. Zjednoczonych wielką ilość pszenicy, która, prawdopodobnie wysłana zostanie do Władywostoku.

Delegaci niemieccy opuścili Moskwę

MOSKWA (Elta) Po podpisaniu porozumienia ekonomicznego niemiecko-sowieckiego niemiecka delegacja handlowa pod przewodnictwem ambasadora Rittera i ministra Schnurre w godzinach wieczornych 15 lutego wyjechała z Moskwy do Berlina. W dniu 14 lutego ambasador Ritter i minister Schnurre przyjęci byli na audiencji pożegnalnej przez przewodniczącego rady komisarzy ludowych premiera Mołotowa i komisarza handlu Mikojana.

Skazanie na śmierć Polaków w Poznaniu

POZNAŃ (Elta). Specjalny sąd w Poznaniu skazał we środę na karę śmierci szereg Polaków, oskarżonych o zagrażanie bezpieczeństwu wewnętrznemu. Podczas śledztwa wyjaśniono, iż skazani Polacy na początku września ub. roku męczyli Niemców, których mieli odwieźć do obozu. We wsi Stenszowo, przez którą przechodziły transporty internowanych Niemców, zabito 5 Niemców, 8 raniono ciężko, a 25 lekko.

Na morzu Północnym Niemcy czują się zagrożeni

BERLIN (Elta) Naczelne dowództwo floty ogłosiło, iż wyspy znajdujące się na Morzu Północnem Borkum, Juist, Norderney, Langeroog, Spiekeroog, Wangeroog i Sylt tworzą chroniony obszar wojskowy. Na obszarze tym zabrania się:

1) obywatelom niemieckim w wieku ponad lat 15 pływać na tych statkach, które odwiedzają obce porty, jak również przebywać na tych wyspach bez uprzedniego otrzymania pozwoleń, przy których znajdowałaby się fotografia własna,

2) obywatelom zagranicznym zabrania się przebywać na tych wyspach lub znajdować się na statkach do nich się udających,

3) dokonywania fotografij, rysunków lub planów tych wysp,

4) posiadania aparatów fotograficznych podczas zamieszkiwania na tych wyspach.

Zginęła łódź podwodna

OSLO (Elta) Reuter donosi, iż na jednej łodzi podwodnej podczas przygotowywania do wypuszczenia torpedy do pewnego statku norweskiego, który płynął z Ameryki do Norwegii, nastąpił wybuch. Jak przypuszczają, łódź ta zatonęła.

Toną statki

RZYM (Elta) W dniu 14 lutego zatonął przy wschodnim brzegu angielskim na skutek zetknięcia z miną włoski statek handlowy „Giorgio Ohlsen" o pojemności 5.694 ton.

Estonia utraciła 8 statków

TALLIN (Elta). Od początku wojny estońska flota handlowa utraciła 8 statków w których zginęło 40 osób załogi.

Przemówienie premiera Merkysa

w dniu święta Niepodległości Litwy

WILNO. (Elta). Prezes rady ministrów Antoni Merkys w dniu 16 lutego podczas uroczystego obchodu niepodległości wygłosił w Wilnie następujące przemówienie:

„Obywatele! Gdy w końcu XVIII wieku imię Wielkiej Litwy skreślone zostało z mapy politycznej Europy, naród nasz ogarnęło zwątpienie i niewiara. Jednak nieszczęście, które wówczas dotknęło naród litewski, nie zabiło jego dążenia do wolności, pod wpływem tradycji Wielkiego Księstwa Litewskiego, nieraz objawiało się wielkimi czynami. W narodzie naszym odbywał się proces przegrupowania socjalnego i politycznego, który jak każdy inny proces historyczny odbywał się powoli. Sfery, które dotychczas rządziły, rolę swoją spełniły. Zadanie wyzwolenia narodu i wybudowania państwa, spadło na lud i na inteligencję pochodzącą z niego. Warstwy ludowe nie poddały się wpływom obcej kultury, zachowały mowę naszych praojców, były one twórcami naszego odrodzenia narodowego w końcu ubiegłego wieku i na początku tego wieku. Pielęgnowały one ideę niepodległości Litwy, która w dniu 16 lutego 1918 r. została urzeczywistniona.

Tegoroczny obchód rocznicy odbudowy państwa Litewskiego jest dla nas szczególnie drogi i ważny, ponieważ Litwa poraz pierwszy rocznicę swej niepodległości święci w Wilnie, jak również i dlatego, że w roku bieżącym obchodzimy rocznicę naszej niepodległości w obliczu wydarzeń o znaczeniu międzynarodowym, które szczególnie wyraźnie podkreślają historyczne jej znaczenie.

Gdy porównamy jedynie powierzchownie skutki przeszło 120-letniego panowania obcych z tym, cośmy osiągnęli w przeciągu 20 lat życia niepodległego, możemy bardzo łatwo **przekonać się o wartości wolności dla narodu.** We wszystkich dziedzinach: kulturalnej, gospodarczej, czy też politycznej, śmiało możemy twierdzić, **iż naród litewski może być dumnym z osiągniętych rezultatów.** Znajdując się pod panowaniem obcych, pozostaliśmy daleko w tyle od cywilizacji Europy Zachodniej. Dzisiaj kończymy ją dościgać, wyrównujemy powstałe różnice. Dzisiaj znaczna część młodych sił naszego narodu nie jest zmuszona szukać szczęścia za morzami, — tu w naszej wolnej Ojczyźnie, wszystkim wystarcza pracy i chleba, tu wytworzone zostały warunki dla rozwoju liczebnego i lepszej przyszłości naszego narodu.

Wolność stwarza nietylko możliwości dla narodu, lub poszczególnych jednostek tworzenia wartości kulturalnych i materialnych, lecz nakłada również obowiązki na rząd i społeczeństwo. Obowiązkiem rządu, wypływającym z wolności, jest stale usilnie stać na straży niepodległości państwa, zjednoczyć cały naród do twórczej pracy, popierać przy pomocy reform socjalnych i innych postęp, wzmacniać odporność narodu. Szalejąca naokół burza wojenna boleśnie dotyka również i państwa neutralne, przed którymi piętrzą się szczególnie trudności ekonomiczne. Obowiązkiem rządu jest czuwanie, by trudności te były dzielone sprawiedliwie. Tym, którzy naruszają jedność narodu, powagę i spokój, wszystkim społecznym jednostkom, rząd nie będzie pobłażał. Wolność,

(Dokończenie na str. 2)

Dymisja rządu w Bułgarii

SOFIA. (Elta). Król Bułgarii przyjął dymisję rządu.

*

SOFIA. (Elta). Jak bułgarska agencja telegraficzna donosi, król Bułgarii przyjął na audiencji dotychczasowego ministra oświaty prof. Bohdana Filova, któremu powierzył misję utworzenia nowego rządu.

*

SOFIA. (Elta). Jak Havas donosi, kryzys rządowy w Bułgarii oczekiwany już był przed dwoma tygodniami. We czwartek w godzinach południowych premier Kiosseivanov złożył królowi oświadczenie o dymisji rządu. Według posiadanych wiadomości przyczyn **dymisji rządu należy szukać w konflikcie, który powstał pomiędzy premierem, a ministrem rolnictwa, w sprawach związanych z wyborami do parlamentu.** Wszystkie wysiłki, aby zażegnać ten konflikt nie dały rezultatów. Niektóre polityczne koła w Sofii **wiążą kryzys rządowy z przybyciem posła Bułgarii w Jugosławii Popowa do Sofii. Popow zawezwany był telegraficznie.**

Naczelnym hasłem Włoch

przygotowanie się do wojny powszechnej

RZYM. (Elta). Prasa włoska na naczelnym miejscu ogłasza komunikat najwyższej rady obrony. Dyrektor „Tribuny" podkreśla, iż dokoła dokonanego przez Mussoliniego oświadczenia panuje całkowite milczenie, gdyż poruszone w nim zostały żywotne sprawy. Naczelnym hasłem we wszystkich dziedzinach, mobilizacji cywilnej i przemysłowej, jest: **„całkowite przygotowanie się do wojny powszechnej. Szczególnie w dziedzinie samowystarczalności każdy Włoch musi spełnić swój obowiązek, gdyż, niezależność gospodarcza stanowi podstawę siły narodu".**

Jeńcy i internowani z Polski będą użyci do pracy w fabrykach

Paryż 15 lutego. Jak podaje prasa francuska aresztowani, jeńcy i internowani w Zw. Sowieckim Polacy, będą użyci do pracy w fabrykach na miejsce robotników rosyjskich powoływanych do szeregów.

Lady Halifax

w Watykanie

Rzym 15 lutego. Jak donosi prasa włoska Ojciec Święty przyjął na prywatnej audjencji Lady Halifax.

Zakaz mieszanych małżeństw w Polsce

Z Berlina donoszą, że w Poznaniu wydano zakaz zawierania małżeństw mieszanych między Polakami, Niemcami i Żydami. Zawarte małżeństwa mieszane będą unieważnione.

Porozumienie bardzo nowoczesne

BUDAPESZT. (Elta). Pismo „Magyarorszag" w związku z podpisaniem porozumienia ekonomicznego niemiecko-sowieckiego pisze, iż porozumienie to jest bardzo nowoczesne. Treść tego porozumienia jest dużo szersza od podobnych umów. Metody gospodarki niemieckiej są dynamiczne i elastyczne.

—o:o—

Zmarł syn arcyksięcia Franciszka-Ferdynanda

W berlińskich kołach dziennikarzy państw neutralnych otrzymano wiadomość, że w Dachau zmarł ks. Ernest Hochberg, młodszy syn austryjackiego arcyksięcia Franciszka - Ferdynanda, zabitego w 1914 r. w Serajewie.

Zmarły ks. Hochberg żonaty był z córką angielskiego dyplomaty, akredytowanego w swoim czasie przy poselstwie angielskim w Wiedniu, miss Wood. W Dachau ks. Ernest znajdował się od kwietnia 1938 r.

Przymusowa praca polskich jeńców wojennych w Niemczech

Goering dezawuuje zapewnienia D.N.B.

BERLIN. (Elta). W dniu 15-go lutego o godz. 18 marszałek Goering wygłosił przemówienie, które było transmitowane przez wszystkie radiostacje niemieckie.

Na wstępie swego przemówienia marszałek Goering podkreślił, iż w rolnictwie niemieckiem po r. 1933 nastąpił okres bardzo szybkiego rozwoju. Obecne czasy wojenne nakładają na rolników bardzo wielkie obowiązki.

Omawiając blokadę angielską prowadzoną przeciwko Niemcom, Goering zaznaczył, iż jest ona słaba i posiada braki. Drogi transportowe do Niemiec są wolne na wschodzie, na południu i na północy. Brakujące surowce zastąpione zostały produktami miejscowymi, których przystosowanie jest stale udoskonalane.

Goering stwierdził, że Niemcy posiadają zapasy surowców na pokrycie niezbędnych potrzeb.

W wojnie obecnej ani jeden Niemiec nie będzie zmuszony głodować. Dzisiaj Anglia próbuje naśladować Niemcy. Zmuszona ona została do wprowadzenia systemu kartkowego.Drwinami wygląda wprowadzona przez Anglię blokada tłuszczów dla Niemiec, gdy ona sama musiała wprowadzić na tłuszcze kartki, które pozwalają każdemu Anglikowi zjeść mniej tłuszczów, niż posiadają Niemcy. **Nie można za jednym zamachem stworzyć armii, a siły powietrzne nie mogą być stworzone w przeciągu kilku miesięcy.** Tym więcej, nie można w krótkim czasie utworzyć nowego pokolenia rolników, jeśli ono było już raz, podczas rządów plutokracji przeznaczone na śmierć. „Anglicy chwalą się olbrzymimi zapasami żywnościowymi swego światowego imperium i porównują je do ciasnoty obszaru niemieckiego. Lecz, czy te rezerwy mogą być przez Anglię tak łatwo użyte jak my możemy korzystać z naszych milionów tonn zboża, które bezpieczne znajdują się w naszych składach, jak w żelaznych szafach. Anglia zapasy przywożone z za morza utrzymuje zbyt głęboko, na dnie morza, gdzie nasze łodzie podwodne uczyniły je nawet nieprzystępnemi dla samych Anglików. Goering omówił dalej te środki, które zarządzone zostały dla podniesienia produkcji rolniczej. **Do Niemiec ma przybyć przeszło milion polskich robotników rolnych, którzy będą pracowali razem z jeńcami wojennymi na roli.** Pierwszy transport 100.000 **polskich robotników znajduje się już w Rzeszy.** Następnie Goering wymienił szereg zarządzeń wydanych dla podniesienia rolnictwa. Przemówienie swe Goering zakończył wyrażeniem wiary w zwycięstwo Niemiec.

Wyjaśnienie

Otrzymaliśmy poniższy list z prośbą o umieszczenie:

Przebywający w Wilnie polscy dziennikarze - uchodźcy, członkowie Syndykatów Dziennikarzy i innych organizacyj dziennikarskich, wyjaśniają w związku z notatką w „Gazecie Codziennej" z dnia 15 lutego 1940 r., iż o istnieniu jakiegoś Koł. Dziennikarzy Polskich nic nie wiedzą i żaden z grupy polskich dziennikarzy - uchodźców do Koła wspomnianego nie należy.

Dziennikarze polscy-uchodźcy z internatu dziennikarzy, Zygmuntowska 4 m. 5.

Dop. red. O istnieniu podobnego koła nic nie jest wiadome również redakcji naszego pisma.

—o:o—

Spadek po Szalapinie

Jak się okazuje, zmarły w kwietniu 1938 roku Szalapin, pozostawił znaczny majątek. W Paryżu Szalapin miał dom i willę, w Bułgarii kamienicę, w Kalifornii posiadłość ziemską. Zmarły śpiewak posiadał w Paryżu galerię obrazów wielkiej wartości.

Do spadku po wielkim śpiewaku rosyjskim pretenduje spora grupka osób, należąca do najbliższej rodziny zmarłego. Głównymi spadkobiercami są: dwóch synów i trzy córki z pierwszego małżeństwa, troje dzieci z drugiego małżeństwa i druga żona Maria Szalapina.

Do części spadku pretenduje również pierwsza żona przebywająca w Z. S. S. R.

Szalapin pozostawił testament, który jednak znajduje się w kolizji z ustawami podatkowymi poszczególnych krajów.

(Izwiestia)

Belweder ulegnie przebudowie

Jak wiadomo Belweder został poważnie uszkodzony przy obronie Warszawy. Obecnie, jak się dowiadujemy, Belweder ma być przebudowany i unowocześniony, jako przyszła siedziba wielkorządcy Rzeszy.

Władze niemieckie już rozpisały konkurs na przebudowę, w wyniku którego prace będzie przeprowadzać firma Strzeżewski i Nagórski. (k)

TEATR I MUZYKA

Koncert orkiestry symfonicznej m. Wilna

18 lutego o godz. 16 w Teatrze Miejskim (ul. Basanowicza) odbędzie się trzeci koncert orkiestry symfonicznej m. Wilna. W programie koncertu są utwory Händla, Jakubenasa, Mendelsohna, Mozarta i Haydna. W koncercie weźmie udział profesor Konserwatorium państwowego w Kownie Motiekaitis. Dyryguje prof. Balys Dvarionas. Bilety w dniu koncertu od godz. 10 nabyć można w kasie teatru. (N.)

Teatr muzyczny „Lutnia"

— „Sztygar". Dziś o godz. 6.30 wieczór ujrzymy jedną z najlepszych operetek K. Zellera „Sztygar".

— Recital L. Sempolińskiego. Jutro o godz. 4 po poł. odbędzie się trzeci i ostatni recital piosenki i humoru Ludwika Sempolińskiego, z udziałem: Ady Owidzkiej, Hanki Bielickiej i K. Wyrwicz Wichrowskiego.

Madame Pompadour. W poniedziałek 19 b. m. o godz. 6.30 wiecz. po cenach specjalnie zniżonych ujrzymy barwną operetkę „Madame Pompadour".

Wiktoria i jej huzar. We wtorek 20 b. m. wchodzi na repertuar słynna operetka Abrahama „Wiktoria i jej huzar".

Teatr Rewia „Światowid"

Dziś w sobotę dnia 17 b. m. o godz. 17-ej i 19 ej arcywesoła rewia p. t. „40 000 litów".

Teatr „Niebieski Pajacyk"

Mickiewicza 9.

Przedstawienie bajek zapowiedziane na niedzielę, z powodu wzmagających się mrozów zostaje dla dzieci odwołane. Kolejne przedstawienie zapowiedzą osobne komunikaty. W przygotowaniu bajka „Kot w butach".

Przemówienie prem. Merkysa

(Dokończenie ze str. 1)

jak już powiedziałem, nakłada obowiązki również na społeczeństwo. Prace nad tworzeniem państwa nie są jeszcze zakończone. W zmaganiach narodów w czasach obecnych, pozostaną jedynie narody zdrowe moralnie, silne kulturalnie, pracowite i zdyscyplinowane. Okoliczności zewnętrzne, w których obchodzimy 22 letnią rocznicę odbudowy państwa litewskiego, przypominają rok 1918. Społeczeństwo Litwy musi odrodzić w sobie z owych czasów zdecydowanie, ideowość i duch ofiary, musi odusunąć wszystkie zło, które tam, lub gdzieindziej powstaje, a które grozi osłabieniem siły twórczej narodu i jego woli. Samo już położenie geopolityczne zmusza nas, abyśmy byli dynamiczni, szli z biegiem czasu, dużo pracowali i dużo tworzyli. Warunki szalejącej nakoło nas wojny zmuszają i nas do obchodu 22 rocznicy odbudowy naszego państwa bez większych efektów zewnętrznych. Nie zmniejsza to jednak ani w najmniejszym calu naszej radości i naszego nastroju wewnętrznego, które tym odróżniają się od ubiegłorocznej 21-ej rocznicy niepodległości, iż dziś po raz pierwszy w obchodzie tym wraz z całą Litwą bierze udział i stolica — Wilno. 20 letnia zacięta walka przeciwko gwałtowi, uwieńczyło zwycięstwo prawa. Nie będę tu wymieniał wszystkich etapów naszych walk za nasze prawo i naszą stolicę. Zaznaczę jedynie, iż Litwa już na początku konfliktu oświadczyła, że będzie szukała jego rozwiązania metodami pokojowymi. Decyzji tej Litwa pozostała wierna aż do końca. Naród litewski w walce przeciwko naruszeniu jego prawa nie był odosobniony. Międzynarodowe instytucje polityczne najwyższe zgromadzenia sprawiedliwości międzynarodowej, jak również ludzie dobrej woli na całym świecie byli sprzymierzeńcami naszego narodu. Dodawało to narodowi litewskiemu odwagi do niekapitulacji przed gwałtem.

Dzisiaj przed nami znajduje się nowe ważne zadanie: zespolić Wilno wraz z jego okręgiem z innymi częściami Litwy politycznie gospodarczo i kulturalnie. Wprowadzić go do całokształtu życia państwowego i gospodarczego Litwy. **Nasza polityka i pod tym względem będzie podyktowana interesami naszego państwa i narodu. Będziemy kroczyli tą drogą nie zwracając uwagi na nic. Nikt nas na niej nie zatrzyma.** Nie jest i dla mnie tajemnicą, **iż w mieście tym,** z którego dzisiaj przemawiam, znajdują się jeszcze pewne elementy, które pielęgnują swoiste, niezgodne z państwowością Litwy marzenia. Nie nauczyła ich ani historia, ani tragiczne wypadki ostatnich miesięcy. **Im tu oświadczam: Naród litewski nie zna drogi powrotnej. W sprawie swojej stolicy nie będzie wchodził w żadne kompromisy.** Naród litewski wzywa wszystkich mieszkańców Litwy, wszystkie mniejszości narodowe do wspólnej pracy twórczej naszej Ojczyzny. Jeśli jednak to wezwanie nie będzie odpowiednio zrozumiane i wysłuchane, naród litewski własnymi siłami zwycięży i te trudności, tak jak w przeszłości zwyciężył ich wiele.

Rodacy, spełniło się żądanie aktu z dnia 16 lutego 1918 r. Litwa jest państwem niepodległym, wraz ze swą stolicą Wilnem. Szczęśliwy jestem, iż dzisiaj mogę z miasta Gedymina, które poprzez wszystkie czasy było świadkiem wielkości państwa litewskiego, pozdrowić was z okazji święta narodowego, a jednocześnie wezwać do stawienia się z podwójną energją do nowej oczekującej nas pracy państwowej i narodowej.

Zewrzyjmy jeszcze więcej szeregi nakoło Prezydenta naszej Republiki, który w tych ciężkich i odpowiedzialnych czasach, musi kierować odrodzonym państwem Litwy. Prośmy Wszechmocnego o opiekę i błogosławieństwo w naszych pracach.

Niech żyje Litwa!

Sądny dzień na czarnogiełdziarzy

Onegdaj w jednej z kawiarń w okolicach Ratusza miał miejsce niezwykły wypadek. Kawiarenka ta była znana jako miejsce operacyj czarnogiełdziarzy.

W pewnym momencie wkroczyła do lokalu policja. Klijenci, widząc na co się zanosi, zaczęli masowo opróżniać kieszenie wyrzucając zawartość na podłogę. Wkrótce pod nogami gości kawiarnianych znalazły się dolary, funty, marki, złote, do których nikt się nie chciał przyznać.

Policja wyrzucone pieniądze skonfiskowała, po czym, po dokonaniu rewizji, zatrzymała kilka osób.

Hitlerowcy oklaskują patriotyczną operę Glinki Susanin

Jak podają „Izwiestia": w berlińskiej operze państwowej odbyło się przed paru dniami galowe przedstawienie patriotycznej rosyjskiej opery Glinki Iwan Susanin. Sala była wypełniona do ostatniego miejsca, a bilety rozkupione na kilka dni przed występem. Jak donosi korespondent „Tassa" publiczność berlińska gorąco oklaskiwała operę oraz poszczególnych wykonawców. Berliński przegląd muzyczno-teatralny zamieścił z okazji wystawienia opery artykuły o muzyce sowieckiej.

0,000001 g. radu wystarczy do zabicia człowieka

BERLIN. (Elta). Instytut biofizyki we Frankfurcie, imienia cesarza Wilhelma, wynalazł nowy aparat, który pozwala ustalać zatrucie radem. Kierownik tego instytutu prof. Rajewski przy pomocy szczególnie czułych aparatów ustalił normalną radioaktywność ciała ludzkiego i w jakiej ilości rad nie jest szkodliwy. Profesor ten ustalił, iż nawet jedna milionowa część grama radu wystarcza do zabicia organizmu ludzkiego. Nowy aparat pozwala po zbadaniu ciała ludzkiego ustalić, w którym miejscu rad się znajduje.

Włochy również w okowach mrozu

RZYM. (Elta). W Italii środkowej i północnej w niektórych miejscach termometr spadł do niebywałego jeszcze poziomu poniżej zera. W Trieście było 9 stopni mrozu. W innych miejscowościach termometr wykazywał 16, a nawet 18 stopni mrozu. Wielki mróz był również i na równinie Po. Rzeka ta w niektórych miejscowościach wylała z brzegów i zatopiła szereg miejscowości. Między innymi zalana została linia kolejowa Codigoro — Ferrara. Przy Chiogvio zatonął statek rybacki. Zginęło 5 rybaków.

Ile Łotwa ma wypłacić za nieruchomość

wysiedlonych Niemców

RYGA. (Elta). Jak DNB donosi, domy należące do Niemców w Łotwie, zdaniem ekspertów, oszacowane są na sumę około 161 miliona łatów. Według zawartego z Łotwą porozumienia — domy te zostaną sprzedane a otrzymane sumy zamienione zostaną na papiery wartościowe łotewskiego banku państwowego. Papiery te zostaną przesłane do Niemiec w sposób przewidziany w rokowaniach łotewsko-niemieckich w sprawie transferu,

———

CENY OGŁOSZEŃ: Ogłoszenia tekstowe za 1 mm 75 cnt, za tekstem 60 cnt. Drobne 20 cnt za słowo. Kronika redakcyjna i komunikaty Lt 1.— za wiersz jednoszpaltowy
Ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50% drożej. Układ ogłoszeń 5-cio łamowy. Za treść ogłoszeń i termin ich druku Administracja nie odpowiada.

Leidėjas: Vytautas Stanievičus. Wydawca: Witold Staniewicz
Redaktorius: Vytautas Kiškis. Redaktor: Witold Kiszkis.
Spaustuvė „Žinčius", Vysk. Matulevičiaus g-vė 4. Tel. 3-40.
Drukarnia „Znicz", ul. Biskupa Matulewicza 4. Tel. 3-40.